

Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
Bhar.III.527/2022/11.

A Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2022. december 06. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2022. december 12. napján kihirdette a következő

végzést:

A közúti baleset okozásának vétsége miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. június 22. napján kihirdetett 8.Bf.95/2022/13. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A végzés ellen a vádlott és védője a kihirdetéskor jelenthet be fellebbezést.

Indokolás

[1] Az elsőfokon eljáró Kazincbarcikai Járásbíróság a 2021. november 18. napján kihirdetett 13.B.90/2020/31. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki közúti baleset gondatlan okozásának vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 235.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont], ami miatt 1 év 6 hónap fogház fokozatú szabadságvesztésre és 1 év 6 hónap „B” kategóriájú közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette és rendelkezett – a szabadságvesztés végrehajtása esetén – a vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságáról. A bíróság a járművezetéstől eltiltás tartamába a 2018. október hó 24. napjától 2020. június 16. napjáig eltelt időt beszámítani rendelte, továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] A háromnapos gondolkodási idő fenntartása mellett az ítélet ellen a vádlott védője jelentett be fellebbezést a vádlott bűnösségének megállapítása és a büntetés kiszabása miatt, felmentése érdekében, a vádlott önálló jogorvoslással nem élt. Az ügyész az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette.

[3] A Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. június 22. napján kelt 8.Bf.95/2022/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a vádlottat az

ellene közúti baleset okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette, az elsőfokú eljárás során felmerült 543 920 Forint, valamint a másodfokú eljárásban felmerült 41 910 Forint költség tekintetében megállapította, hogy az állam viseli.

[4] A másodfokú bíróság határozata ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a felmentése miatt, a bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

[5] Perorvoslatában kifejtett álláspontja szerint a másodfokú bíróság által megállapított tényállás részben felderítetlen, részben ellentétes a rendelkezésre álló ügyiratok tartalmával, a megállapított tényekből téves ténybeli és jogi következtetés eredményeként jutott arra a megállapításra, hogy a vádlott cselekménye nem bűncselekmény. Kifejtette, hogy a történeti tényállásban rögzített megállapítás, miszerint a sértett a kerékpárjával nem a kerékpározásra alkalmas útpadkán, illetőleg az úttest jobb széléhez húzódva közlekedett, ellentétes a szemle jegyzőkönyv és fényképmelléklet szerinti állapottal, hiszen a füves-kavicsos és egyenetlen felszínű útpadka kerékpáros közlekedésre nem alkalmas. Önellentmondásos a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, ami szerint a sértett a forgalmi sáv közepe táján haladt, mivel azt is rögzítette, hogy a kerékpáros elütésének helye a sértett által igénybe vett forgalmi sáv jobb szélétől balra 0,6-1 méter távolságban volt.

[6] Hangsúlyozta továbbá, hogy a sértett által igénybe vett forgalmi sáv, valamint a vádlott által vezetett gépkocsi szélességét, továbbá a kerékpáros melletti elhaladás biztonságos oldaltávolságát figyelembe véve, nem tudott volna a sértett mellett elhaladni jó látási viszonyok ellenére és abban az esetben sem, ha a sértett közvetlenül az útpadka mellett kerékpározik.

[7] A vádlott azon magatartásával, hogy a – sűrű köd és éjszakai sötét miatt – be nem látható útszakaszon szabálytalanul előzésbe kezdett, veszélyhelyzetet teremtett és ez a KRESZ szabályszegés a bekövetkezett közúti balesettel okozati összefüggésben áll.

[8] A Fellebbviteli Főügyészség a Bf.273/2022/3. számú átiratában a bejelentett ügyészi fellebbezést indokainál fogva fenntartotta. Kifejtette, hogy a baleset – a másodfokú bíróság ténymegállapításával ellentétben – akkor sem lett volna elkerülhető, ha a sértett kivilágított kerékpárral, láthatósági mellényben és szorosan az útpadka mellett közlekedik. Tévesen állapította meg a törvényszék, hogy a füves-kavicsos, egyenetlen felszínű az útpadka, valamint a hibás, kátyús, töredezett szélű aszfaltozott úttest kerékpáros közlekedésre alkalmas volt, mi több, az útpadkára vagy az út szélére kerékpárral történő lehajtás a sértettől nem volt elvárható, így közlekedése szabályos volt.

[9] Minderre tekintettel a másodfokú bíróság perorvoslattal támadott határozatának tanácsülésen történő elbírálása mellett a Miskolci Törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra kötelezését indítványozta.

[10] A vádlott meghatalmazott védője a másodfokú bíróság ítélete ellen bejelentett ügyészségi fellebbezésre, illetőleg a fellebbviteli főügyészség nyilatkozatára írásban észrevételt terjesztett elő, amelyben a törvényszék által megállapított tényekkel és az azokból levont jogi következtetésekkel egyetértve, a másodfokú határozat helybenhagyására tett indítványt.

[11] Az ítéltábla a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 620. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el.

[12] A harmadfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője mind az ügyészség fellebbezésében írtakat, mind a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat változatlanul fenntartva, a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és a másodfokú bíróság új eljárásra kötelezésére tett indítványt.

[13] A védő a nyilvános ülésen a vádhatóság átiratára tett írásbeli észrevételében írtakat fenntartotta, kiemelve, hogy egy világítás nélküli, fényvisszaverő mellény nélkülözésével, ittasan közlekedő kerékpárosnak nincs helye a forgalomban, a KRESZ szabályosan közlekedő kerékpárost feltételez. A baleset nem következett volna be, ha a kerékpáros nem megy fel az útestre, nem ittas, nem kivilágítatlan a kerékpár és fényvisszaverő mellényt viselt volna. Hangsúlyozta, hogy a kerékpáros az út közepén kerékpározott, ami alapján a másodfokú bíróság ítélete helyes, így annak helybenhagyására tett indítványt.

[14] Terhelt1 vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

[15] A felülbírálat során az ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a vádlott vonatkozásában előterjesztett másodfellebbezés joghatályos-e, azaz alkalmas-e a harmadfokú eljárás megindítására.

[16] A Be. 615. § (1) bekezdése az első- és másodfokú bíróság ellentétes döntését kívánja meg a joghatályos másodperorvoslathoz. E törvényhely (2) bekezdés b) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette. Jelen ügyben a másodfellebbezésnek e pont 1. fordulatóban írt feltétele teljesült, ugyanis a másodfokú

bíróság a vádlottat a közúti baleset okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette, amely bűncselekményben az elsőfokon eljáró bíróság bűnösnek mondta ki.

[17] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja értelmében az ellentétes döntést, valamint a Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja alapján az első- és másodfokú bírósági eljárást vizsgálta felül.

[18] A harmadfokú bíróság a határozatát a Be. 619. § (1) bekezdésének előírása szerint arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan. A Be. 619. § (1), (2), illetve (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok alapján azzá tehető, illetve a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető, ekként a helyes tényállás megállapítható.

[19] A harmadfokú bíróságnak tehát azt kell vizsgálnia, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tekintett tényállás megalapozott-e, ami alatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított, és a másodfokú bíróság által akár helyesbítéssel, kiegészítéssel megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság módosításának helyénvalósága is.

[20] A harmadfokú bíróság köteles a megalapozatlanság vizsgálatára, de annak kiküszöbölésére is, hiszen a tényállás hivatalból történő kiegészítését vagy helyesbítését a Be. 619. § (3) bekezdése lehetővé teszi, ennek a terjedelme azonban eltérő a másodfokú eljáráshoz képest.

[21] A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítheti akár tárgyaláson felvett bizonyítás alapján is, azonban a harmadfokú bíróság csupán az iratok alapján, illetve ténybeli következtetés útján teheti ezt meg, vagyis bizonyítás felvétele érdekében tárgyalást nem tarthat. Az, hogy ezáltal a harmadfokú bíróság reformációs jogköre szűkebb a másodfokú bíróságéhoz képest, azt eredményezi, hogy az e körbe eső anomáliák kasszációs, azaz hatályon kívül helyezési jogkörbe tartoznak [Be. 625. § (4) bekezdés, EBH2018.B.13, BH2020. 265].

[22] Az ítéltábla az első- és másodfokon eljáró bíróság eljárásában a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértést nem talált, azonban a másodfokú bíróság által megállapított tényállást részben megalapozatlannak találta, mivel az részben felderítetlen, részben pedig ellentétes az ügyiratok tartalmával, amely helytelen ténybeli és jogi következtetést eredményezett.

[23] A Be. 625.§ (4) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság és szükség szerint az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és a másodfokú (vagy az elsőfokú) bíróságot új eljárásra utasítja, ha a másodfokú ítélet megalapozatlanságát a 619. § (3) bekezdése alapján nem tudja kiküszöbölni.

[24] A Miskolci Törvényszék egyfelől a másodfokú eljárás során lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye alapján, másfelől az ügyiratok tartalma, valamint ténybeli következtetés útján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól részben eltérő tényállást rögzített, illetőleg a történeti tényeket pontosította, helyesbítette (másodfokú ítélet [42] bekezdés), amely a harmadfokú bíróság álláspontja szerint részben iratellenes, részben pedig téves ténybeli következtetéseken alapul az alábbiak szerint.

[25] A Kazincbarcikai Járásbíróság [18]-[19] bekezdésében írtak helyébe lépő, másodfokú bíróság által megállapított azon kitétel, miszerint „Az előzés megkezdése és a sértett kerékpáros elütése között 3 másodperc idő telt el, ami [...] elegendő lett volna arra, hogy ezen idő alatt a sértett az úttest szélére való lehúzóddással vagy az *útpadkára történő lehaladással* elkerülje a balesetet, azonban ezt nem tette meg. [...]” részben iratellenes, hiszen a 2017. október 27. napján készített helyszíni szemle mellékleteként csatolt fényképek (nyomozati iratok 83-145. oldal) alapján egyértelműen megállapítható az 1-4., 6-9., 12., 14., 17. 21-22., 35-37., 53-56., 62-63., 67., 69., 73., 112-113., 115., 117., 119., 121., 123., 125. sorszám alatti fényképfelvételekről, hogy az útpadka, annak egyenetlensége folytán – ellentétben az ügyészi állásponttal – valóban nem alkalmas kerékpáros közlekedésre, azonban az úttest széle – a kijavított kátyúkra is tekintettel – csak annyira töredezett, mint az útburkolat egyéb felülete, ami pedig kerékpározásra kétségkívül alkalmas.

[26] Az elsőfokú ítélet [21] bekezdésének törvényszék által tett kiegészítése azzal, hogy a néhai sértett a kerékpárjával nem az úttest jobb széléhez húzóddva közlekedett, megsértette a KRESZ 54. § (1) bekezdésében írt rendelkezést, szintén téves ténymegállapítást tükröz, hiszen a sértett kerékpáros egyenes vonalban az úttest – vádlott haladási iránya szerinti – bal oldali szélétől kb. 0,6-1 méter távolságra haladt, így az a KRESZ szerint – bár az út széléhez húzóddás tekintetében egzakt távolságot nem határoz meg, de – szabályosnak tekinthető. Az ebből a helytelen ténymegállapításból levont jogkövetkeztetés, amihez szorosan kapcsolódik az a [22] bekezdésben rögzített tényálláselemet érintően a másodfokú bíróság által módosított szöveg, sem helyes, ami a baleset okaként a néhai sértettl sértett fenti KRESZ szabályszegését hivatkozza azzal, hogy amennyiben (az útpadkán vagy) az úttest jobb széléhez húzóddva, attól számított 60 cm távolságon belül közlekedik, a vádlotti gépkocsi és a kerékpár elhaladnak érintkezés (ütközés) nélkül egymás mellett, függetlenül attól, hogy a kivilágítatlan kerékpárost a szabálytalanul előzésbe kezdő vádlott nem észlelhette.

[27] Ezt a jogi álláspontot egyéb, az eljárás során kellő mélységig tisztázni elmulasztott körülmény is cáfolja, cáfolhatja. Az igazságügyi műszaki szakértői vélemény 1. számú mellékletének 5. oldala tartalmazza a tanú tanú által vezetett rendszám1 forgalmi rendszámú

Robur típusú tehergépjármű, a 6. oldal pedig a vádlott által vezetett rendszám forgalmi rendszámú Peugeot Bipper típusú gépjármű műszaki adatait, amik közül a járművek szélessége alapvető jelentőséggel bír. Ezekkel az adatokkal összefüggésben azonban nem derül ki, hogy a Robur tehergépkocsi 2000 mm-es és a Peugeot gépkocsi 1600 mm-es szélessége a konkrét járműfajtákra meghatározott gyári szélességi adat-e vagy csak becslített érték, illetve hogy a kihajtott visszapillantó tükrök szélessége beleértendő-e a figyelembe vett méretbe vagy sem.

[28] Megjegyzi az ítéltábla, hogy az ügyészség által az irányadó tényállás vonatkozásában a másodfokú bíróság részéről tett önellentmondásra hivatkozása a kerékpáros haladási helye tekintetében (úttest széle vagy közepe – ügyészi fellebbezés 2. oldal ötödik bekezdés) nem helytálló, hiszen a törvényszék ítéletének [39] bekezdésében rögzítettek nem képezték a helyesbített tényállás részét, az csupán egy hivatkozás volt a tanú tanú által elmondottakra.

[29] A tényállás részleges megalapozatlansága [Be. 592. § (2) bekezdés b) pont] a harmadfokú eljárásban a Be. 619. § (3) bekezdésében írtak szerint az ügyiratok alapján, illetve helyes ténybeli következtetésekkel nem volt kiküszöbölhető, az csupán bizonyítás felvételével – műszaki szakértő ismételt meghallgatásával – orvosolható, amire a Be. 619. § (2) bekezdésében megfogalmazott bizonyítási tilalomra figyelemmel nincs mód, ezért a harmadfokú bíróságnak nem volt más törvényes lehetősége, mint hogy a Be. 625. § (4) bekezdése alapján a másodfokú határozat hatályon kívül helyezéséről és a másodfokú bíróság új eljárásra utasításáról rendelkezzen.

[30] A Be. 617. §-a alapján alkalmazandó Be. 611. § (1) bekezdése alapján az ítéltábla a megismételt másodfokú eljárásra a következő iránymutatást adja:

[31] A törvényszéknek a tényállás fentiek miatti részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölése érdekében a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja szerinti tárgyaláson, a Be. 594. § (1) bekezdése alapján bizonyítást kell felvenni, aminek keretében az eljárásban korábban szakértőként közreműködő szakértő igazságügyi gépjármű- és közlekedés műszaki szakértőt újra meg kell hallgatni a következők szerint:

- a rendelkezésre álló fényképfelvételekre tekintettel a tárgyaláson nyilatkoztatni kell a szakértőt, hogy egyetért-e azzal a megállapítással, hogy a releváns útszakasz széle kerékpározásra alkalmas, illetve tehető-e ilyen megállapítás az útpadkára vonatkozólag;

- nyilatkoztatni szükséges a szakértőt arra is, hogy a kérdéses gépjárművek gyári szélességi adatai pontosan megegyeznek-e a számítása alapjául vett adatoknak, ha igen, abba beleértendő-e a tükrök szélessége. Amennyiben szükséges, fel kell hívni a szakvélemény pontosítására;

- a gépjárművek pontos szélességi adatainak figyelembevételével, a két gépjármű, továbbá a kerékpár és a vádlott gépjárműve közötti biztonságos oldaltávolság megtartása mellett ki kell számolni, hogy az adott útszakasz szélessége objektíve lehetővé tette volna-e – a sértetti kerékpár útpadkától mért szabályos haladási távolsága (0,6-1 méter) mellett – az ütközés elkerülését.

[32] A fentebb fogantatosított bizonyítási cselekmény elvégzését követően kerül a másodfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy állást foglaljon a bűnösség kérdésében, a cselekmény minősítésében, valamint joghátrány alkalmazásában.

[33] A Be. 14. § (3) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú bíróság más tanácsa jár el.

[34] Az ítéltábla végzése ellen Be. 627. § (1) bekezdés d) pontjára, (3) és (4) bekezdésére figyelemmel a Be. 617. § alapján alkalmazandó Be. 582. § (2) bekezdése szerint van helye jogorvoslatnak.

Debrecen, 2022. december 12.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila s.k.bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 8.Bf.95/2022/13. számú ítélete a harmadfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. december 12.

Dr. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke